

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee
Suur-Ameerika 1 / 10122 Tallinn

Teie: 10.04.2026 nr 2-1/1307-1
Meie: 06.05.2026 nr 1302

Arvamuse esitamine ruumiandmete seaduse jt seaduste muutmise seaduse ning teenuste kujundamise väljatöötamise kavatsuse kohta

Lugupeetud Erkki Keldo

Eesti Kindlustusseltside Liidu (EKsL) liikmed on kõik Eestis püsivalt tegutsevad kindlustusandjad. Eesti Liikluskindlustuse Fond (LKF) tagab liikluskindlustuse toimimise Eestis. Oleme pingutanud, et kindlustussektoris võetaks kasutusele riiklike andmekogude andmeid, mis tagab andmete ajakohasuse, ühilduvuse ja selle, et otsused tehtaks õigete andmete pealt. Oleme sektoris kasutusele võtnud mitmeid Maa- ja Ruumiameti (MaRu) teenuseid. Kasutatakse näiteks aadressandmete ning kald- ja aerofotode teenuseid, kõrgusandmeid, ETAK-i ja haldusüksuste avaandmeid ning EHR-i X-tee teenust.

MaRu avaandmed ja -teenused on abiks liikluskindlustuse juhtumite asukoha märkimisel ja juhtumite põhjuste analüüsil. Õnnetuse põhjuste välja selgitamisel annab vajalikku teavet sündmuskoha teekattemärgistuse ja liikluskorraldusvahendite nägemine. Varakindlustuses on kald- ja aerofotod abiks ehitise olemasolu või seisukorra tuvastamisel. Kald- ja aerofotode kasutamine vähendab kohapeale vaatama sõitmise vajadust ja seeläbi aitab kulusid kokku hoida ja kliendile pakkuda kiiremat teenust. Seda kõike ei saa teha hägustatud fotode pealt. Kindlustussektor vajab ka tulevikus detailsed fotosid.

EKsL-i hinnangul on MaRu avaandmete teenustel olnud viimasel kümnendil väga positiivne mõju Eesti innovatsioonile, teadustegevusele ja ettevõtluse arengule üldiselt. MaRu on teinud head tööd alusandmete kvaliteedi ja kättesaadavuse tagamisel.

Ruumiandmete seaduse jt seaduste muutmise seaduse ning teenuste kujundamise väljatöötamise kavatsuse (VTK) juures peame suurimaks ohuks, et rakendatavad meetmed hakkavad pidurdama Eesti innovatsiooni, teadustegevuse ja ettevõtluse arengut. Teaduspõhiste otsuste, innovaatilisuse, ettevõtluse toetamise ning vajalike tippspetsialistide ja teadlaste koolitamise tagamiseks on oluline, et avaandmed ja -teenused jääksid ka edaspidi Eesti elanikele ja ettevõtetele tasuta kättesaadavaks ning vajadusel oleks võimalik kasutada ka detailsemaid andmeid.

EKsL toetab julgeoleku kaalutustel detailsemate kald- ja aerofoto kasutamiseks ja LIDAR-andmete alla laadimiseks autentimise lisamist (ID-kaardi, Mobiil-ID, Smart-ID). Hästi toimiv autentimise süsteem on riigil olemas ja sellega oleks juba piiratud välismaiste kasutajate ligipääs.

Autentimine võimaldab logida, kes, millal ja millist teenust/andmekihti kasutas või alla laadis. Vastutus detailsete andmete sihipärase kasutamise eest peaks aga jääma andmekasutaja kanda. Andmete väärkasutamise kahtluse korral peaks olema kasutaja kohustus järelevalve asutusele tõendada, mis alusel ja milleks ta andmeid kasutas.

MaRu teenuste kasutajate haldamiseks või „õigustatud huvi” kontrollimiseks eraldi süsteemi loomine, ülalpidamine ja ajakohasena hoidmine oleks riigile täiendav ebaproportsionaalselt suur ja pikaajaline kulu, mille sisuline väärtus on küsitav. Sisulises mõttes on arusaamatu, miks riik andmete kasutaja vastutust tahab enda kanda võtta. Samuti lisaks see tülidest ja ajakulu andmekasutajale.

Autentimise rakendamine detailsemate kald- ja aerofotode nägemiseks kaotaks vajaduse fotosid hägustada või uute fotode avaldamise aega kunstlikult pikendada. Fotode hägustamine tooks riigile ja sihipärastele andmete kasutajatele lisakulu ja tüli, kuid väljastpoolt uudishimutsejaid piirab vähe. EKsL ei pea mõistlikuks aerofotode avalikustamise aja kunstliku pikendamist, andmete loomine ja töötlemine

võtab juba iseenesest aega, ka seni avaldatud andmed ei ole kajastanud avaldamise hetke olukorda, vaid nädalate või kuude tagust seisu. Fotode toomise keerukusest tulenev ajaline nihe on piisav. Eesti asutustes ja ettevõtetes teadmispõhiste otsuste tegemise seisukohalt – andmete vananedes nende riigi poolt riigi hüvanguks loodud andmete väärtus langeb.

Lugupidamisega

/allkirjastatud LKF-i ja EKsL-i juhatuse liikme poolt digitaalselt/

Andres Piirsalu

Lisainfo: Ülli Reimets, ulli.reimets@eksl.ee, tel 5027693